

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 35 (1409). 21 ЛИСТОПАДА 1980 р. Виходить щотижня.

XXVI З'їзду КПРС — ГІДНУ ЗУСТРІЧ!

Про завдання комсомольської організації ОДУ по виконанню постанови VII Пленуму ЦК ВЛКСМ

14 лютого 1980 року в м. Москві відбувся VII Пленум ЦК ВЛКСМ, на якому були обговорені такі питання:

1. Про підсумки жовтневого (1980 р.) Пленуму ЦК КПРС і завдання комсомольських організацій у відповідності до його рішень, промови на Пленумі Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнєва і про підготовку гідної зустрічі XXVI з'їзду КПРС.

3. Доповіддю з цього питання виступив секретар ЦК ВЛКСМ Б. М. Пастухов.

2. Інформація про діяльність бюро і секретаріату ЦК ВЛКСМ по реалізації завдань, висунутих у віванні ЦК КПРС XVIII з'їзду ВЛКСМ, промови на ньому тов. Л. І. Брежнєва, рішень з'їзду, критичних зауважень і пропозицій делегатів.

Комітет ЛКСМУ ОДУ розглянув підсумки роботи VII Пленуму ЦК ВЛКСМ і прийняв з цього питання відповідну постанову. В ній визначено завдання по виконанню постанови VII Пленуму ЦК ВЛКСМ.

Комітет ЛКСМУ керується і виконує рішення VII Пленуму ЦК ВЛКСМ, поклавши їх в основу діяльності комсомольської організації по мобілізації комсомольців, всіх студентів ОДУ на гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС. Комітет ЛКСМУ ОДУ зобов'язав комітети комсомолу, комсомольські бюро факультетів, курсів, груп і організацій, співробітників вив-

чити виступи на Пленумі першого секретаря ЦК ВЛКСМ тов. Б. М. Пастухова, обговорити завдання, які витікають із постанови Пленуму і визначити конкретні заходи по їх виконанню стосовно діяльності вузівського комсомолу.

Підтримавши пропозиції про підготовку колективного рапорту Ленінського комсомолу XXVI з'їзду КПРС «Заповітам Леніна вірні!», комітет ЛКСМУ закликав всіх комсомольців університету новими успіхами в навчанні, праці, громадській діяльності і науковій творчості зробити свій внесок до рапорту Ленінського комсомолу.

У постанові вказується на необхідність поліпшення індивідуальної роботи як дієвого засобу формування у комсомольців активної життєвої позиції, потреби бути в авангарді боротьби за виконання накреслених партії, творчого оволодіння ленінським стилем роботи і керівництва людьми, проведення через газету «За наукові кадри» і на комсомольських зборах переклички академічних груп за право називатися «Академічна група ім. XXVI з'їзду КПРС» і ряду інших організаційних заходів, виконання яких буде сприяти подальшому зміцненню комсомольських рядів, підвищенню активності кожного члена ВЛКСМ.

Комітет ЛКСМУ ОДУ.

НЕ БУВ НА ЗАНЯТТЯХ. ЧОМУ?

Нещодавно на університетській партконференції відзначалося, що на деяких факультетах зокрема, на юридичному, помітні значні пропуски студентами занять. Чому ж вони трапляються? Так, лише на юрфаці за останній тиждень студенти без поважних причин пропустили 30 годин. Багато це чи мало? Якщо юнак чи дівчина пропустили якусь пару, другу тому, що не встигли сісти на електричку, бо живуть за межами міста, то це іноді можна вважати допустимим. Хоча і тут повинна існувати принциповість: раз ти навчаєшся в університеті, щоб пізніше навчати інших, навчати прекрасному, героїчному в житті, в роботі, то, мабуть, починати треба з самого себе.

Але ж є серед прогуляників і «герої» іншого плану: вони лише в новому навчальному році встигли пробайдикувати по 24 і навіть по 30 годин. Взяти хоча б III курс. Тут таких «героїв» чимало: О. Назаренко, про якого на факультеті говорять «рідкісний гість», навчається посередньо, має заборгованість, нічим серйозно не захоплюється; О. Корсунський теж «середнячок» і в навчанні і в науковій діяльності, а прогуляник — першорядний, він, як і Назаренко, за останню декаду пропустив 24 години. Чимало пропусків має комсомолка О. Димченко. Проте, най-

більшого занепокоєння викликає комуніст Т. Венуа: 30 годин! Він мотивує свої пропуски сімейними причинами. Та важко припустити, що йому серед своїх товаришів у групі чи на факультеті навчається доводиться найважче.

Є свої «сміливі» і на IV та на V курсах (наприклад, О. Шелков, В. Павленко, і т. д.), у яких немає поважних причин ні в сім'ї, ні в науці, ні в громадському житті. Мають, надовго залишитися таємницею, навіть цим людям університету!

З розмови з заступником декана юридичного факультету Ю. М. Оборотовим та з кураторами, з старостами груп можна зробити висновок: і деканат і громадськість факультету починають тепер принциповіше вести боротьбу з такими прогуляниками. Так, окремих студентів часто заслуховують на бюро ЛКСМУ, на партзборах, про них говориться в стіннінках тощо. Дехто на IV курсі одержав суворі догани, декому доведеться на певний період залишитись і без стипендії.

Заходи строгі, нічого не скажеш. І все-таки варто зауважити: якби вони і раніше вживались так само принципово, якби і раніше за кожного студента на факультеті велась активна боротьба, то ці заходи сьогодні були б зайвими.

А. МИХАЙЛОВ,
наш кор.

ДРУЖБІ МІЦНІТИ

Вже на протязі цілого ряду років між комітетом комсомолу Одеського державного університету та Правлінням Спілки студентів університету м. Оулу (Фінляндія) розвивається й міцніють дружні зв'язки.

От і цього разу з 9 по 15 листопада 1980 р. в нашому університеті гостювала делегація із міста-побратима в складі шести осіб: Яаакко Рах'я (керівник), Ауліккі Коранен, Сеппо Ругіваама, Паулі Оксман, Ілка Саволайнен, Ханнес Мантіранта. Всі вони студенти університету м. Оулу, у нашій країні перебувають вперше. Під час зустрічей і бесід, що відбулись в комітеті комсомолу, в міській ЛКСМУ, а також під час бесіди з ректором

ОДУ професором В. В. Сердюком Яаакко Рах'я та інші виражали щире захоплення привітністю і гостинністю, проявленими до них під час перебування в нашому місті. Вони безпосередньо переконались в миролюбності радянського народу, в його прагненні всебічно розвивати контакти і дружбу з фінським народом.

Гості ознайомилися з визначними пам'ятниками міста-героя Одеси, з історією нашого університету, а також взяли участь в культурній програмі, підготовленій комітетом комсомолу ОДУ.

15 листопада було підписано Договір про співробітництво молодіжних організацій Одеського державного університету та університету м. Оулу на 1981 рік.

Заповітам Леніна вірні

Нещодавно в університеті відбулась комсомольська конференція, присвячена 60-річчю виступу В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу. У виступах студентів В. Таранець (I курс, факультет РГФ), Г. Краснокутського (I курс, іст-фак), О. Ридзанич (III курс, мехмат), заступника секретаря комітету ЛКСМУ ОДУ Геннадія Антипенка, асистента кафедри наукового комунізму Ю. Г. Білоенка та інших вказувалось на вірність молодого покоління Країни Рад вченню великого Леніна, його заповіту «Вчитись комунізму». Підсумки обговорення промови В. І. Леніна на з'їзді комсомолу запевняють в тому, що молодь виховує в

собі якості борців за справу Леніна, стає активним будівником нового світу.

На конференції підведено підсумки огляду-конкурсу рефератів по роботі Леніна «Завдання Спілок молоді».

Найближчими за змістом визначено роботи студентів I курсу історичного факультету М. Михайлуди та Г. Краснокутського. Їм були вручені грамоти комітету комсомолу ОДУ. Комітет комсомолу відзначив також роботи студентів 8 групи I курсу біологічного факультету, 9 групи I курсу механіко-математичного факультету, студента I курсу РГФ Г. Чернякова.

Наш кор.

ПАМ'ЯТІ І. М. СЕЧЕНОВА

Сеченова — батька російської фізіології у розвиток вітчизняної і світової науки настільки великий і різнобічний, що і в наш час багато з проблем та ідей, які ним розроблялись, не втратили свого значення і розвиваються далі.

Далі професор В. В. Сердюк говорить про те, що І. М. Сеченов фактично стояв на позиціях матеріалізму, відкрито виступав на захист матеріалістичного світогляду і вів непримиренну боротьбу з філософським ідеалізмом і дуалізмом. Особлива заслуга Івана Михайловича в тому, що він став засновником вітчизняної фізіологічної науки, заснував ряд фізіологічних центрів у різних містах Росії і виховав плеяду чудових фі-

зіологів, імена і праці яких ввійшли до золотого фонду світової фізіологічної науки.

Одеський державний університет пишається тим, що організація фізіологічної лабораторії, на базі якої виникла кафедра фізіології людини і тварин, а потім і кафедра нормальної фізіології медичного факультету ОДУ, була здійснена І. М. Сеченовим, який протягом п'яти років працював у Новоросійському університеті.

У 1876 році, залишаючи Одесу, І. М. Сеченов на завіданні вченої ради сказав: «Я назавжди збережу найтепліші спогади про університет і глибоку подяку йому». Пам'ятають і шанують І. М. Сеченова в нашому місті.

Минулого року в нашому університеті проходила республіканська конференція, присвячена 150-річчю з дня народження І. М. Сеченова. Його іменем названа одна з вулиць міста.

— Сьогодні, — сказав на заключення професор В. В. Сердюк, — в день 75-річчя з дня смерті І. М. Сеченова, ми зібрались для того, щоб вшанувати великого вченого, ім'я якого ввійшло в історію світової науки і тісно зв'язане з нашим містом і університетом.

На мітингу виступили голова Одеського відділення товариства фізіологів, професор Одеського медичного інституту Г. І. Федорович, студентка V курсу біологічного факультету Людмила Кюверда.

Професор В. В. Сердюк здіймає покривало. На меморіальній дошці написано: «В цьому приміщенні в 1871—1876 рр. працював великий російський фізіолог Іван Михайлович Сеченов».

На знімку: Іде мітинг, присвячений відкриттю меморіальної дошки. З промовою виступає ректор університету професор В. В. Сердюк.

ПОЛІПШУВАТИ СТИЛЬ РОБОТИ

Коли на засіданні партійного комітету було піднято питання про стан внутрішньої організації роботи в комсомольській організації геолого-географічного факультету, комсорг факультету Ігор Болозович усвідомлював справедливість висловлених на адресу організації критичних зауважень, і досить таки серйозних. Перед очима постали успіхи, якими по праву пишається факультет: і місце серед факультетів у конкурсі художньої самодіяльності ОДУ, робота патріотичного клубу «Пошук», туристичної секції «Крокус», участь організації у заходах університету, присвячених 60-річчю виступу В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу. Підписку комсомольці організації виконали на 104%.

І все-таки в ході виступів членів комісії, яка перевіряла організацію, — А. Є. Ільїна, секретаря комітету ЛКСМУ ОДУ І. Ковалюка, членів парткому, думка все частіше зверталась до одного: чому так багато критики на адресу комсомольського бюро, адже бюро, як йому здавалось, займалося ділом. Неодноразово члени комітету комсомолу приходили на факультет, проводили навчання активу, заслуховували окремих членів комсомольського бюро на своїх засіданнях, допомагали йому, секретарю, керувати всією комсомольською організацією, а тут стиль

критики! Де ж ми не допрацювали?

А справа в тому, що комсомольське бюро факультету не вижило із своєї практики формалізму, стиль його керівництва діяльністю первинних організацій не відповідає новим вимогам партії до комсомолу. В чому ж це проявилось? А в неправильному веденні комсомольської документації, у невмінні працювати з документами вищестоячих комсомольських органів; у відсутності чіткої оперативної інформації організаторської діяльності, тобто діяльності, яка організовує на виконання постанов і планів вищестоячих органів, у невмінні вести конкретну, цілеспрямовану індивідуальну роботу бюро зі студентами, у слабкому керівництві ідейно-політичною, внутрішньою і моральною діяльністю бюро груп і курсів.

На факультеті — найвищий процент неспілкової молоді серед факультетів, робота по залученню її до лав ВЛКСМ недостатня, запущена також індивідуальна робота з комсомольцями. Комсомольський актив факультету добре знає, що вимагаючи правильної постановки індивідуальної роботи, комітет ЛКСМУ ОДУ доводить до бюро і рекомендації і постанови з цього питання. Вся справа в тому, що гальмується реалізація цих постанов в життя. Звідси — невміння вдумливо працювати з доку-

ментами, поверхове ознайомлення з ними, звідси — такий процент правопорушень серед студентів, недобросовісне ставлення до зберігання комсомольських документів (сім втрат за минулий рік), випадки недисциплінованості серед членів ВЛКСМ. І все це залишається, як правило, поза полем зору і вимог комсомольських бюро груп і курсів.

Про те, що авторитет комсомольського бюро факультету не високий серед членів ВЛКСМ, свідчать факти і особистої недисциплінованості комсомольського активу груп і курсів. Так, несвоєчасне подання інформації в комітет ЛКСМУ відбувається через те, що секретарю або його заступникам доводиться бігати і прохати окремих членів активу зробити це. І що для них комсомольське бюро факультету, коли актив ІV курсу ГГФ не вважає потрібним бути у визначений час навіть в комітеті ЛКСМУ, а якщо й буває, то раз за півтора року.

Упустили бюро факультету, курсів і груп і політичний зміст заходів, які вони проводили. Місячник правової пропаганди, кампанія «Ми звинувачуємо імперіалізм», Тиждень революційної слави — все це було в університеті, але не зачепило діяльності комсомольців факультету. Мало студентів залучається до діяльності ФГП, до гуртків суспільних наук, конкур-

сів. Ці й подібні питання не порушувались на комсомольських зборах, засіданнях бюро груп і курсів. Загальна пасивність організації логічно пояснюється тим, що за останні декілька років комсомольська організація факультету не виступила з будь-якою цінною ініціативою, починаючи з підтриманим в університеті. Ленінський залік в окремих комсомольських організаціях факультету проходив формально. Такий, якщо логічно пов'язувати все, перед нами постає стиль роботи комсомольського бюро факультету. Цей стиль невірний, його треба змінити рішуче, сьогодні ж перебудувати роботу по-новому, як того вимагає час. Партійна організація факультету, комітет ЛКСМУ протягом року (і про це відзначалось на засіданні парткому) зробили все, щоб виправити становище, і будуть робити все, що від них залежить, з тим, щоб докорінно виправити помилки в діяльності комсомольської організації факультету і не повторювати їх в майбутньому. Але зусиль з одного боку мало. Потрібен зацікавлений, відповідальний підхід і комсомольського бюро факультету, всього активу факультету. Одному І. Болозовичу становити не виправити, якщо, до речі, в комітеті комсомолу знають як досвідченого та ініціативного секретаря.

Звичайно, і комітет комсомолу бачить недоліки у керівництві діяльністю комсомольського бюро ГГФ. Не завжди враховувалась специфіка факультету при організації заходів. Правильно було вказано комітету комсомолу

ОДУ на недоліки, які мають місце: необхідне частіше бувати на факультеті, зустрічатись з активом, цікавитись станом справ в організації, звертати увагу на успішність не тільки активу, але й всіх студентів. Вчити ленінському стилю керівництва і роботи з людьми.

Я не випадково загострив увагу на недоліках в роботі бюро факультету (хоча це й не означає, що позитивного, цільного, доброго в діяльності організації нема, навпаки, саме це характеризує факультет), бо знаю, що від подібних недоліків не позбавлені й інші факультети. Вихід може бути тільки один: щоб не повторювати помилок, щоб не передавати ці недоліки як «спадщину», необхідно по-діловому розібратись у стані справ, визначити заходи, спрямовані на їх усунення, вдумливо працювати над документами вищестоячих органів і брати їх за основу своєї діяльності. Тільки тоді цілеспрямованість в роботі дасть бажані наслідки.

Так ставить і вирішує проблему партія, до цього зобов'язують нас постанови VI (листопад, 1979 р.) і VII, що недавно відбувся, Пленумів ЦК ВЛКСМ, які визначили завдання комсомольських організацій згідно з рішеннями жовтневого (1980 р.) Пленуму ЦК КПРС, промови на ньому Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Брежнєва, та всенародної підготовки до гідної зустрічі XXVI з'їзду КПРС.

Г. АНТИМЕНКО,
заст. секретаря комітету ЛКСМУ ОДУ.

ДІЛОВА РОЗМОВА

Цими днями на юридичному факультеті пройшли профспілкові збори викладацького колективу. З основною доповіддю виступив голова місцевому доцент В. В. Тищенко, який розповів про роботу за останній рік секторів: виробничого, житлово-побутового, культурно-масового та організаційного. В їх діяльності, підкреслив доповідач, є чимало успіхів, багато справ робиться на високому організаційному і якісному рівні. Це і, перш за все, оздоровлення викладачів, — надання, зокрема, ветеранам Великої Вітчизняної війни путівок в санаторії, широкий обіг мають на факультеті туристські путівки, а також путівки в спортивно-оздоровчий табір ОДУ. Це і постійне піклування про життя і навчання студентів. І чимало іншого. В своїй діяльності колектив напружено виконує соціалістичні зобов'язання, щоб гідно зустріти XXVI з'їзд КПРС.

В зборах взяла участь голова обкому профспілок Н. О. Дубовик, яка зупинилась на успішності студен-

тів та на ролі профспілкової організації, котра має безпосередній вплив на навчання молоді.

Багато позитивного в роботі місцевому відзначали також завідувач кафедри державного та адміністративного права доктор наук М. Ф. Орзих, ст. викладач Н. О. Мірошніченко, голова групи народного контролю доцент П. Р. Ставицький. Та в цих же виступах було сказано і про основні недоліки в роботі профспілкової організації факультету: ще відсутня широка гласність цієї роботи, багатьма членами профспілок нечасно сплачуються внески, ще слабенька культурно-масова робота, контакт місцевому викладачів з профбюро студентів не проявляється в чітких формах.

Виступаючи висловили впевненість, що весь колектив найближчим часом постаріється ліквідувати недоліки і добитись в своїй роботі ще більших успіхів.

Т. ДОДІНА,
заступник голови
місцевому юрфаку.

Запрошуємо до участі у фотоконкурсі

Напередодні майбутнього відкриття XXVI з'їзду КПРС і XXVI з'їзду КП України редакція газети «За наукові кадри» разом з профкомом і комітетом комсомолу університету оголошує фотоконкурс.

Теми фотоконкурсу: участь студентів і співробітників університету в боротьбі за виконання рішень партії і комсомолу, вірність молодих революціям, бойовим і трудовим традиціям нашого народу, участь в СВЗ, інтернаціональне виховання, розповіді про краях комсомольських активістів університету, наставників піонерів і школярів. Ми чекаємо фотознімків, які б відображали те-

му любові до рідного краю, природи, спорту.

На переможців чекають грошові премії і цінні подарунки.

Надсилайте чорно-білі (глянцеві) відгиски розміром не менше 13x18. На кожному слід вказати назву роботи, коротеньку розповідь про героя знімку, своє прізвище, ім'я і по батькові, групу, курс, факультет. Підсумки будуть підведені 5 травня 1981 року.

Знімки присилайте або приносьте до редакції газети за адресою: м. Одеса-центр, вул. Радянської Армії, 24, кімн. № 9. З поміткою «На фотоконкурс».

Бажаємо успіху!

ГУРТОЖИТОК — МОЯ ДОМІВКА

Вчора була п'ятниця... В четвертому гуртожитку цей день — санітарний. Сансектор на чолі з Танею Харченко (юрфак, III курс), як і завжди в кінці робіт, провів черговий рейд по кімнатах, виявив краді і гірші. Правда, останніх небагато, бо в кожній кімнаті, як і в коридорах, на кухні, в умивальнику, всі мешканці як один попрацювали гаряче і зав'язали. Серед кімнат показали себе найкращими № 216 (староста Г. Райчев — мехмат, III курс), № 317 (Л. Колмакова — мехмат, V курс), № 441 (А. Георгієв — мехмат, IV курс) і № 533, в якій проживає і Таня — відповідальна сансектор вміє не тільки організувати прибирання гуртожитку, а й сама, засукавши рукава, на практиці стає взірцем для своїх товаришів.

Здавалось би, на цьому справа і повинна б закінчилась; прийде нова п'ятниця, рейди виявлять нових переможців, що будуть відзначені в поточних графіках, — і все. Та студрадівці, і зокрема голова студради Георгій Ткаченко (юрфак, IV курс), його заступник Петро Колішко (мехмат, II курс), відповідальна за культмасовий сектор Валя Мартовицька (мехмат, V курс), редактор Женья Гришова (мехмат, IV курс), староста 5-го поверху Сергій Гармашов (РГФ, III курс) і багато інших продовжують скрупульозно аналізувати показники останнього рейду. І сьогодні остаточно приходять до такого висновку. Частіше всього попереді йдуть — так показує практика — ті колективи («екіпажі») кімнат, котрі мешкають разом не місяць-другий, а — два-три роки... Особливих доведень і коментарів цей факт, очевидно, не потребує, хоча саме про таку зовсім ясну картину студрадівцям ще доведеться багато розмовляти і в деканатах і в профкомі. Чому? Мабуть же, тому, що розподіл студентів по гуртожитках — коротка й ін-

тенсивна пора, вона не дозволяє швидко орієнтуватися в конкретних людях: аби їм було де жити, все інше, мовляв, не так важливе. Проте воно-таки важливе — і дуже! А що якщо який розподіл та проводити спокійніше, напротязі багатьох місяців, готуючи новий склад людей для наступного заселення, без метушні, не розбиваючи колективи, які встигли здружитися і які прагнуть жити знову разом, від чого вся справа набагато вирає?

Отже, проблем у студради виникає чимало. Бо керувати великим гуртожитком, спрямовувати його політично-виховне, громадське, культурне життя нелегко. Кожний день приносить не тільки нові трудові успіхи, а й нові тривоги. Кожна кімната, кожне службове приміщення тримається по можливості, на високому рівні, але ж, з іншого боку, стіни все ще сірі, зів'ялі, місцями аж чорні, меблі частіше всього старі, побиті, все чекає свого ремонту. Добре, що студенти нерідко приводять до ладу окремі шафи, стільці, столи, тумбочки своїми руками. З великим колективом, крім того, цікаво проводити солідні змістовні заходи: лекції, диспути, бесіди, вечори відпочинку, є навіть перші кроки в проведенні дискотек. Але ж і дуже важко: тісно! А тут, між іншим, перестала працювати в гуртожитку студентська ідальня. Як же добитись, щоб оце просторе, вільне приміщення та віддали студентам для широкого творчого життя? Від стількох зайвих тривог і утруднень це звільнило б молодь відразу, зате діяльність проходила б набагато жвавіше.

То ж творчі плани з дня на день все збільшуються, а виконання їх стає все напруженішим. Як цікавіше організувати черговий огляд-конкурс кімнат і поверхів; як змістовніше випустити стінку, щоб вона широко відбивала життя студентів трьох

факультетів — мехмату, юрфаку, РГФ, причому — студентів і радянських і зарубіжних, як цікаво провести вечір інтернаціональної дружби, змістовну дискусію... От для роботи радіозула потрібна точка, а чому її немає — цього поки що не знають не тільки в студраді, а й, очевидно, у профкомі університету, бо за цю точку розмова ведеться ось уже третій рік. Тільки — безрезультатно. Так що радіожурнали, радіобесіди, лекції планувати доводиться на папері та в мріях, хоча сектор за традицією обирається щороку. А скільки від неї виграло б урочистих вечорів, свят, вечорів відпочинку, друзби і т. д.!

Зате по-справжньому радують сектори ідеологічний, культмасовий, побутовий, котрі працюють на повну силу, маючи постійну підтримку з боку деканатів і, особливо, від кафедри філософії. І не тільки викладачі й куратори приходять сюди часто, студрадівці йдуть в деканати, на кафедри, беручи активну участь в певних факультетських заходах — партійних, комсомольських, профспілкових. Це дає свої плідні наслідки: активісти працюють з розмахом, свідомо, як справжні комуністи й комсомольці, як активні будівники комуністичного суспільства. Й крім того вони вміло залучають до широкої громадської діяльності всіх мешканців гуртожитку. «Гуртожиток — моя домівка» — з гордістю говорять вони і тому з таким ентузіазмом опоряджують його під час санітарних робіт і на суботниках.

Чимало ще недоліків сьогодні, але успіхів значно більше. Бо завзята, бойова діяльність молоді щодня долає їх, щодня дає хороші наслідки.

А. НЕРОДЕНКО,
наш кор.

ЯК ВИВЧАТИ ТВОРИ КЛАСИКІВ МАРКСИЗМУ-ЛЕНІНІЗМУ

(Продовження.
Початок в № 32.)

Оскільки вирішальною умовою оволодіння знаннями є самостійна, систематична, вдумлива праця над книгою, наше першочергове завдання зводиться до виховання настирливості і формування навиків, до зацікавленості у вивченні праць класиків марксизму-ленінізму, до читання книг та журналів. Без книги — нема знань, нема знань — нема комунізму, — говорив В. І. Ленін. Свідома переконаність, перш за все, спирається на фундамент глибоких знань.

Загальноосвітній і політичний ріст людини неможливий без любові до книги. «Книга, можливо, найбільш складне і велике чудо з усіх чудес, створених людиною на шляху до її щастя і могутнього майбутнього. Усім хорошим в мені я зобов'язаний книгам; книги дали мені радість знання і культури», — писав великий пролетарський письменник М. Горький.

Заповнюючи сімейну «анкету», на питання — «Ваше улюблене заняття?» К. Маркс відповів: «Ритися в книгах». Вже з юнацьких років він проявляв величезну працездатність і тягу до найрізноманітніших знань. Лафарг стверджував, що мозок Маркса нагадував військовий корабель у повному бойовому озброєнні, завжди готовий вирушити у будь-якому напрямку. К. Маркс працював з величезною пристрасністю. Зайнятий великою революційно-пропагандистською та редакторською діяльністю, К. Маркс продовжував вивчати соціально-економічні дисципліни, об'ємну політико-економічну та історичну літератури, природничі науки, статистику і т. д. В часи відпочинку він читав художні твори і займався вищою математикою. К. Маркс володів всіма західноєвропейськими мовами, вчив давньослов'янську та сербську мови, а у віці більше 50-ти років розпочав вивчати російську мову.

Для створення «Капіталу» Маркс просудював і законспектував більше тисячі книг. Це зразок самовідданої наукової добросовісності. Адже великому генію людства доводилось жити і творити в умовах важких нестатків. Достатньо згадати хоча б такий факт. В лютому 1852 року він не міг відвідати бібліотеку, так як його пальто було закладено в ломбард.

Енгельс був прикладом всебічної і глибокої освіченості. Він був філософом, економістом, істориком, знав військову справу, був знавцем світової літератури. Маркс назвав його «дійсно енциклопедією». Він досконало володів всіма європейськими мовами, а також давніми (грецькою і латинською). Один емігрант-комуніст, жартуючи з приводу того, що Енгельс, хвилюючись записався, сказав: «Енгельс записався на 20 мов».

Знання Енгельс здобув завдяки настирливій, невтомній праці над книгою.

В Росії і за кордоном, на волі, і в заслання, в еміграції, і на державній роботі В. І. Ленін використовував кожен хвилину для читання книг. У своїх спогадах про один із арештів Володимира Ілліча, його сестра О. І. Ульянова-Єлізарова писала: «Він посилав в листах довжелезні списки наукових книг, статистичних збірників, які доводилось для нього доставити з Академії наук, університетської та інших бібліотек. Я з матір'ю проживала більшу частину тюремного ув'язнення Володимира Ілліча в Петері. І мені доводилось носити йому цілі гори книг, якими був завалений один з кутків його камери». В. І. Ленін не просто читав книги, а вивчав, робив багаточисленні помітки і виписки. Він розраховував час строго за годинами і завжди рішуче залишав все, що заважало заняттям. Своєю величезною працездатністю він багато разів підсилював строгу організованість, планованість і систематичність роботи.

Дуже широким було коло теоретичних запитів соратників В. І. Леніна — Я. М. Свердлов, С. М. Кірова, Ф. Е. Дзержинського, та інші. Вони вивчали філософію, політичну економію, історію, природничі науки, читали і перечитували класиків художньої літератури. Переборюючи всі труднощі і переслідування, в тюрмах і засланнях продовжували вони безперервно працювати над книгою, невтомно допомагали робітникам оволодівати передовою теорією.

Маркс, Енгельс, Ленін — найвизначніші в світі генії, разом з тим, вони невтомні трудівники. Вони дають нам видатні зразки дійсно титанічної праці по оволодінню найрізноманітнішими знаннями, зразки праці над книгою. Все це повинні роз'яснити студентам викладачі вже на перших методичних лекціях і групових та тематичних консультаціях. В кабінетах повинні бути стенди, пропагуючі методи роботи над книгами класиків марксизму-ленінізму.

Викладач повинен вчити студентів організації розподілу свого часу. Відміння розподілити час багато в чому залежить успіх підвищення ідейно-політичного рівня. Передові робітники нашої країни — це люди, які є зразками точності та акуратності в роботі, вмють цінувати фактор часу, навчилися рахувати час не тільки хвилинами, але й секундами. Людина комуністичного суспільства буде відзначатись розумним, бережливим розподілом свого часу, гармонічним розподілом в житті праці, навчання, заняття наукою, спортом, мистецтвом...

«Перш за все треба пропагувати організованість, — вказував М. І. Калінін. Якби я був агітатором, то я б

90% часу використовував би на розвиток цієї теми». Плановість привчає цінувати фактор часу, допомагає правильній організації своєї праці. Як правило, у тих, хто не має чіткого плану роботи, все недостає часу. Безпечне ставлення до фактору часу є одним з пережитків минулого, який повинен бути викориненим у практиці радянських людей. Радянський студент повинен бути вимогливим до себе, строго розподіляти свій час. Посилання на брак часу часто буває ознакою низької культури праці. У корифейв науки і вождів трудящих мас — Маркса, Енгельса, Леніна ми повинні вчитись бережливому ставленню до часу, їх життя дає нам кращі приклади високої культури розумової праці.

Серед студентів зустрічаються, на жаль, ще такі товариші, які місяцями не працюють, а потім за декілька днів перед сесією намагаються «наверстати упущене». Це ті, хто обмежує свою роботу перспективою завтрашнього опитування, хто за одну ніч хоче наздогнати втрачене, коли «підганяють» строки виконання чергового завдання. Такі товариші основну роботу по вивченню рекомендованої літератури залишають на сесію, призначення якої, по суті, перевірити результати самостійної роботи у міжсесійний період. Не важко зрозуміти, що при такому «авральному» читанні засвоюваність матеріалу дуже низька. В роботі над книгою необхідна безперервність, щоденність і не допустима дуже шкідлива штурмовщина. Аврари, і штурм не приводять до хороших наслідків, а тільки завдають великої шкоди організму. Роз'яснити це студентам — найперший обов'язок співробітників кафедр і кабінетів історії КППРС.

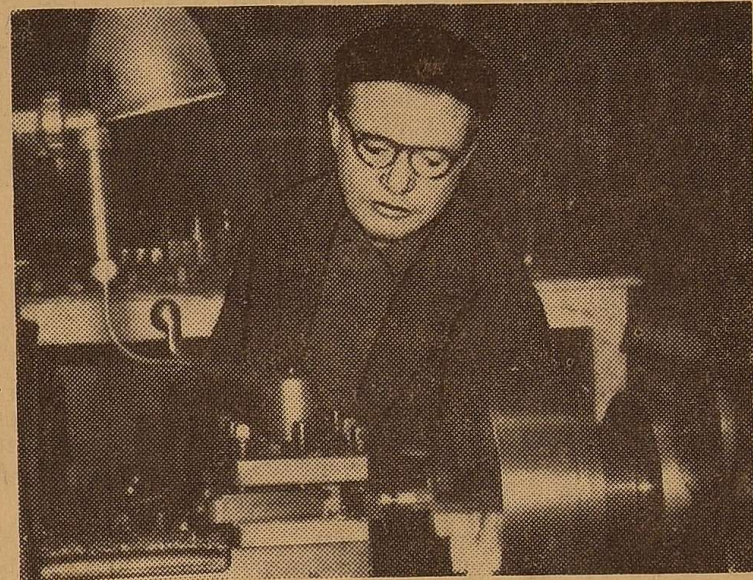
Програма курсу історії КППРС для вищих учбових закладів, затверджена Міністерством вищої та середньої спеціальної освіти СРСР і розроблений у відповідності з нею учбовий план дають можливість студентам складати індивідуальний, тематичний і календарний плани вивчення літератури, в якому визначаються строки, необхідні для засвоєння окремих творів. Із «Програми курсу історії КППРС» студенти дізнаються, яким об'ємом знань вони повинні оволодіти, які теми і в який час необхідно вивчати, яку літературу опрацювати, які теми будуть глибше вивчатись на семінарах, по яким темам вони повинні звітувати на заліках та іспитах. Ми проти дрібної регламентації, але такі особисті плани організації учбового часу вкрай необхідні. Вони дисциплінують, привчають до регулярної і систематичної праці, підвищують продуктивність праці над книгою, сприяють тому, що читання літератури стає щоденною потребою.

Я. ШТЕРНШТЕЙН,
доцент.
(Далі буде).

ФОТОІНФОРМАЦІЯ

У соціалістичному змаганні за гідну зустріч XXVI з'їзду КППРС великих трудових успіхів добиваються В. Самолецький та Р. Писаревський, які працюють в цеху радіоелектроніки.

Токар Л. Бараниця відомий своєю майстерністю.

НАШ ІНТЕРКЛУБ

Кілька років тому силами кафедри іноземних мов був організований клуб інтернаціональної дружби. Необхідність в ньому була велика. В його завдання входить постійна допомога зарубіжним студентам, котрі навчаються в Одеському державному університеті, ближче познайомитися з радянською молоддю, з нашим соціалістичним способом життя, допомогти їм краще пізнати історичні й культурні надбання нашої країни. Значення цієї ініціативи важко переоцінити, адже такі контакти взаємобогачують. Радянські студенти, зі свого боку, пізнають багато нового і цікавого про життя та звичаї народів зарубіжних країн. Особливо вдалими бувають засідання клубу, які проходять на іноземних мовах, — англійській, французькій, німецькій. Засідання клубу, як правило, присвячуються знаменним датам в житті й культурі зарубіжних країн.

Так, нещодавно дуже цікаво пройшов вечір, присвячений англійській антивсесній поезії, а також засідання, на якому гості із Гвінеї розповіли про африканську скульптуру. Гвінейські студенти організували навіть невелику виставку африканської скульптури із дерева, кістки, каменю, детально розповіли про історію вітчизняного мистецтва.

І мистецтво Африки викликало жвавий інтерес у всіх радянських студентів, бо вони вперше по-справжньому дізнались про своєрідність, красу, пластичність і високі художні достоїнства цієї скульптури, історія якої нараховує не одне тисячоліття.

Цікавим і пізнавальним був також вечір, присвячений початку навчального року, на якому були присутні студенти із НДР, В'єтнаму, Болгарії, Куби та інших країн. Вони розповіли радянським студентам про звичаї, пов'язані з початком навчального року в своїх країнах. Засідання клубу, як правило, проходять з участю колективів художньої самодіяльності — і радянських і зарубіжних студентів. До нас часто приходять художники, музиканти, письменники.

На сьогодні стабільним став актив клубу: це — викладач Н. Г. Столярова, енергійний, з фантазією і хорошим смаком організатор клубних заходів; студенти Н. Кучерук, Т. Коновалова (біофак); В. Нейчев, О. Квашник, Є. Логвинова, Т. Олар, А. Ларіков, (геофак) та інші. Зараз в актив клубу влились свіжі сили. Це молоді викладачі кафедри іноземних мов, котрі стануть організаторами нових цікавих заходів.

Актив клубу.

СПАРТАКІАДА ВУЗІВ ОДЕСИ

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Незважаючи на чемпіонське звання, завойовані кращими легкоатлетами нашого університету В. Колосовим та А. Колосовим (хімфак), збірна все ж опинилась на 7 місці. Це найгірший результат за останні роки. Легка атлетика в університеті переживає не кращий період.

БОРТЬБА

Збірна університету по боротьбі самбо зробила крок вперед: з 7 місця, завойованого у минулому році, перемістилась на 6-е. Чемпіонами стали В. Нейчев і О. Глек (обидва — геофак).

А ось здюдоюсти поступово здають позиції (II місце — 1978 р., V — 1979, VI — 1980 р.). Є над чим подумати спеціалістам цього виду

спорту. Чемпіоном став В. Приходько (геофак).

ШАХИ

Хороших успіхів добились в цьому році шахісти збірної ОДУ. Спочатку вони завоювали у пертій боротьбі V місце на Спартакіаді вузів України, а закінчили олімпійський рік II місцем на першості вузів міста. Чемпіонський титул нашим шахістам по плечу. Отже, такий результат не повинен засмучувати болільників.

ХУДОЖНЯ ГІМНАСТИКА

Третім призером спартакіади стала збірна ОДУ. Поряд з виступом шахістів — це поки що найкраще досягнення наших команд у вузівських змаганнях цього року. Лідер команди Л. Нуждіна (філфак) посіла III місце в багатоборстві і стала чемпіонкою у вправах зі скалкою. В цьому велика заслуга тренера збірної команди Л. І. Кулагіної.

ЮНАЦЬКІ ПОЕЗІЇ ПРОФЕСОРА ДУЗЯ

Б. САВИЦЬКИЙ.

ДЕБЮТ

Вы сегодня такая нарядная
На родительском школьном
собрании,
Ваша речь, мелодичная,
Завладела всеобщим
вниманием.
В заднеэстронской
молдавской глуши
Вы сверкаете лучиком
радуги.

Все, что делается от души,
Вас движение гешит
и радует.
Вы сегодня такая красивая
На родительском школьном
собрании,
Дебютантка администра-
тивная,
Эталон чистоты
и старания.

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

З фольклорних записів

ОЙ ТИ ДУБЕ, ДУБЕ

Ой ти дубе, дубе,
Ой ти дубе, дубе,
Дубе зелененький.
Любив козак дівча
За личко біленьке

А її дав слово
З іншою не ходити.

У неділю рано,
У неділю рано,
Троянду копала,
А на тій троянді
Зозуля кувала.

Любив козак дівча,
Любив козак дівча,
Як мати дитину.
Сам пішов до війська,
А її покинув.

На тобі, зозуле,
На тобі, зозуле,
Трояндове зілля,
Передай милому,
Що в мене весілля.

Сам пішов до війська,
Сам пішов до війська,
В армію служити,

М. ИЛЬЯШ.

ОБЫКНОВЕННОЕ ЯЙЦО

В курятнике галдеж и суматоха
Виновища переполоха
Куд-куд-кудахчет, хлопает крыльями:
«Ура! Победа налицо!
Сюда, хохлатки! Убедитесь сами!
Смотрите! Я! Снесла! Яйцо!!!»
Ее спросили: «Золотое?» —
«Да... нет... Простое...» —
«Так в чем же дело?
Горсть лишнего зерна и славы захотела?»

Иной, верша свои обычные дела,
Звонит о них во все колокола,
За выполнение будничного плана
Такой потребовать готов
Похвальных грамот, пышных слов
И премий из народного кармана.

Серед мистецько-літературознавчих парадоксів пізнього Льва Толстого — повне неприйняття поезії. Ділема «фізики чи лірики», яка була предметом бурхливих дискусій у 60-х роках, подеколи й зараз знаходить своїх ландскнехтів, які всерйоз атакують гуманітаріїв. Проте життя щоденно і методично доводить безглуздість таких протиставлень. Поетичні збірники, звичайно добротні, вже за прохідною друкарні стають бібліографічними раритетами. Не дивно зустріти математика, хіміка, який у вільний від роботи час займається поетичними вправами, не для слави, не для пошани, просто для себе часто навіть не відкриваючи своїм товаришам і колегам.

Відомий радянський кінорежисер Г. Л. Рошаль, автор широко відомих кінострічок «Мусоргський», «Ходіння по муках», «Вік, як життя» та ін., на протязі

всього життя писав вірші, ніколи не друкував їх, але думки і почуття, які вони збуджували, потім перекладав на мову кіно. Для вченого-літературознавця період віршування можна вважати природним елементом його творчого шляху. Дехто продовжує захоплюватися поетичною творчістю поряд з розробкою наукових проблем, для других вона залишається далекою згадкою молодості. Не обминула поетична весна і професора Івана Михайловича Дузя. В передвоєнні роки на філологічному факультеті Одеського держуніверситету (1937—1941 рр.) він друкує декілька віршів на сторінках університетської багатотиражки «За більшовицькі кадри». Через 15 років він сам буде редагувати цю газету, керувати студією початкуючих поетів, благословляючи їх на тернистий шлях поетичної творчості і незмінними жартами відпо-

відати на запитання про свій поетичний доробок.

Юнацькі вірші І. М. Дузя мало відомі шанувальникам його творчості. Довоєнні випуски газети «За більшовицькі кадри» в Одесі не збереглися. Уже в ранніх віршах Івана Михайловича відчувається притаманна йому сьогоднішнім критичним та літературознавчим працям легкість стилю, барвистість мови, публіцистична пристрасність бійця.

Пропонуємо увазі читачів два юнацькі вірші вченого. Один з них дев'янадцятирічний дружоккурник написав до 125-ї річниці з дня народження Т. Г. Шевченка. Ювілей Великого Кобзаря у березні 1939 року широко відзначався в країні. Другий вірш присвячувався 25-річчю з дня смерті Івана Франка і був надрукований за три місяці до початку Великої Вітчизняної війни.

О. ГОНТАР,
доцент.

ІВАН ДУЗЬ

ТИ НАШ І ВІЧНО ТОБІ ЖИТЬ

Як вічно водам велетня Дніпра
Текти в бурхливе Чорне море,
Так вічно жить тобі, Тарас,
Так жить твоім славетним творам.
Твоїх пісень усюди чути спів,
Там, де стрімкі кавказькі гори,
Співають тисячі твоїх братів,
Джамбул тобі, Тарасе, вторить,
Коло Дніпра, де мучивсь ти колись
Де пустота була й руїни,
Твої пісні барвисті полились
Із уст трудящих України.
У всіх краях, у кожному мить і час
Говорять нації й народи:
Ти наш завжди, Григорович Тарас,
Про тебе слава вічно ходить.
Ти наш Тарас, і вічно тобі жить
В новій країні — в справжнім раю
Де по-новому Дніпр старий шумить
І пісню нову співають.
Як вічно водам велетня Дніпра
Текти в бурхливе Чорне море,
Так вічно жить тобі, Тарас,
Так жить твоім славетним творам.

«ЗБК», 11 березня 1939 р.,

Франкові

Не слави вічної і не вінка
Бажав ти лаврового, звісно,
А щоб жилося у віках
Народу радісно і втішно.

Не скарбів ти бажав собі,
Щоб жити в розкоші до смерті
Коли навколо море бід —
Любов і гідність з пилом стерті,

Коли навколо плач сиріт
І кайданів тужливі дзвони
Ні! Ти не бажав на много літ
Собі парнаської корони.

Не слави вічної і не вінка
Бажав ти лаврового, звісно,
А щоб жилося у віках
Народу радісно і втішно.

«ЗБК», 29 березня 1941 р.

ВСЕ ПРО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ ПОЕТА

(До 100-річчя з дня народження О. О. Блока).

За рішенням ЮНЕСКО 28 листопада буде відзначатися 100-річчя з дня народження російського поета Олександра Блока. Любимому поетові присвячені вечори, читацькі конференції, радіо- і телепередачі, виставки, урочисті засідання і, звісно, книги, книги...

В Одеському університеті підготовка до 100-річчя О. Блока почалась ще навесні цього року. А в ці дні на філологічному факультеті викладачі і студенти вже склали програму урочистого засідання, яке відбулося 17 листопада. На кафедрі російської літератури встановлена вітрина з науковими працями викладачів, курсовими і дипломними працями студентів. Вітрина наочно відбиває велику зацікавленість філологів до життя і творчості О. Блока.

З перших днів навчального року в одному із читальних залів наукової бібліотеки ОДУ розгорнута широка експозиція видань творів О. Блока, наукових і критичних досліджень життєвого шляху і творчості поета. Тут особливу увагу привертають видання останніх років і, в першу чергу, бібліо-

графічні праці. Один із чергових випусків бібліографічного вказівника «Російські радянські письменники. Поети» (т. 3, ч. 2. — М. Книга, 1980) повністю присвячений бібліографії О. Блока.

Унікальна нова праця — каталог Відділу рідкісних книг Державної бібліотеки СРСР ім. В. І. Леніна «Прижизненне видання Олександра Александровича Блока» (М., 1980). Описання життєвих видань висвітлює одну із найважливіших сторінок творчої біографії О. Блока, адже на протязі 18 років він видав 39 книжок! В каталозі описано 48 видань. Їх характеристика поєднує бібліографічний опис і анотацію.

Інший анований каталог — це два об'ємних томи описання листування О. Блока (Александр Блок. Переписка. Аннотированный каталог. Вып. 1. Письма А. Блока. — М., 1975; вып. 2. Письма к А. Блоку. — М., 1979), які складають значну частину (біля 2500 листів) літературної спадщини поета. В цьому унікальному довідковому посібнику вперше в повному об'ємі детально описані листи О. Бло-

ка і його кореспондентів, як опубліковані, так і ті, що ще зберігаються в архівах.

Для вивчення життєвого і творчого шляху О. Блока велику наукову цінність має том 89-й «Літературного наслідства» (Александр Блок. Письма к жене. — М. Наука, 1978).

На протязі останніх років були видані нові біографії О. Блока. Уже двома виданнями вийшла книжка В. Орлова «Гаманон. Жизнь Ал. Блока» (2-е изд. Л. Сов. писатель, 1980), яка просліджує життєвий шлях поета на широкому історико-літературному фоні. Порадує читачів жваво і зацікавлено написаний Миколою Крищук «Разговор о Блоке» — так визначено автором жанр нової біографії поета (Николай Крышук. «Открой мои книги...» — Л. Детская литература, 1979). Хоча книжка скоріше адресована юним читачам, але надихає на роздуми і читачів зрілого віку.

Мемуарна література про Блока поповнилась новим виданням — «А. Блок в воспоминаниях современников» в двох томах» (М., Худож. лит., 1980). Двотомник

складено із опублікованих і рукописних спогадів. Перед читачем постає багатограний образ поета, то одночасно «баченого» сучасниками в різні періоди його короткого, але духовно насиченого життя, то в спогадах на тимчасовій дистанції з неминучою рефлексивною «переоцінкою цінностей»...

Нові документальні і критичні матеріали містить в собі «Блоківський», номер 10 ленинградського журналу «Звезда» (1980).

Тут помітним внеском в блокіану стали праці В. Орлова «Поэт и город» (Александр Блок и Петербург), М. Любомудрова «Театральная программа Александра Блока», А. Олександрова «Ветер времени» (Хроника жизни А. Блока), мемуарний нарис В. Веригіної «Памяти Любови Дмитриевны Менделеевой-Блок» та інші.

Важко узагальнити потік критичної і наукової літератури про Блока, і все ж два новітніх видання будуть помітні відразу.

У збірнику «Образное слово А. Блока» просліджується плідна спроба дослідження мови як «першоелемента» лірики поета на лексичному, стилістичному і семантичному рівнях.

С. ІЛЬЄВ,
доцент.

ЗАВІТАЙТЕ ДО БІБЛІОТЕКИ

В науковій бібліотеці університету в одному з читальних залів організовано перегляд творів О. Блока і літератури про нього. Тут зібрано більше 130 книжок, найзначніші статті з журналів і збірок — все краще з наших книжкових фондів.

Всім, хто готує до Блоківського ювілею доповіді, статті, повідомлення, зручніше користуватися цією літературою, коли вона зібрана вся разом, ніж тоді, коли її треба розшукувати в каталогах і чекати виконання своїх замовлень.

Тим, хто просто цікавиться життям і творчістю поета, приємно пограти в руках, переглянути різні, в тому числі і рідкісні, видання творів поета, його листи, спогади про нього та інші матеріали.

Свого роду доповненням до цього перегляду у відділі абонементу експонуються екслібриси на мотиви творів О. Блока і гравюри до його поеми «Дванадцять». Ці своєрідні цікаві матеріали зібрані нашої пенсіонеркою Т. Г. Кузнецовою, яка вже багато років займається лекціонуванням екслібрисів.

С. САВЕЛЬЄВА.

Редактор М. ПЕТРОВ.

«Ва научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадры».

ЗАХОДЬТЕ.

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).